

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка

Факультет філології і журналістики
Кафедра журналістики

Кваліфікаційна робота

ФОТОКАДР ДЛЯ СУЧАСНИХ МЕДІА:

СЕРІЯ ВІДЕОПОДКАСТІВ

Спеціальність 061 Журналістика

Освітня програма «Журналістика»

здобувачки вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня
МАЙКОВИЧ Марії Андріївни

НАУКОВИЙ КЕРІВНИК:
кандидат наук із соціальних
комунікацій, доцент
КУШНІР Оксана Василівна

Тернопіль-2026

АНОТАЦІЯ

Майкович М. А. Фотокадр для сучасних медіа : серія відеоподкастів

Кваліфікаційна робота на здобуття кваліфікації бакалавра зі спеціальності 061 Журналістика. Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка, 2026. 46 с.

Кваліфікаційну роботу реалізовано у форматі серії відеоподкастів навчального спрямування:

<https://youtube.com/@maikovych.m?si=Trg2dIZ7B9OIkQOJ>

У межах продукту створено серію з 5 випусків, у яких висвітлено ключові аспекти роботи сучасного медіафотографа: правила композиції та побудови кадру, принципи просування авторського контенту в медіапросторі, діяльність відомих фотожурналістів, а також огляд програмного забезпечення, необхідного для професійної роботи з візуальним контентом.

Продукт має навчально-пізнавальний характер, подається державною мовою у відеоформаті, орієнтований на студентів журналістських спеціальностей, початківців у фотожурналістиці та всіх, хто прагне опанувати сучасні стандарти роботи з медіафотографією.

Кваліфікаційна робота демонструє знання й уміння здобувачки щодо створення мультимедійного навчального контенту та його адаптації до потреб сучасної медіааудиторії.

Ключові слова: фотожурналістика, медіа, відеоподкаст, фотографія, кадр, композиція, авторський контент, програмне забезпечення.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ СТВОРЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОДУКТУ	7
2. СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	14
3. СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	19
4. ТЕХНІЧНІ І ПРОГРАМНІ ЗАСОБИ	21
5. ОПИС ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОДУКТУ	22
5.1. Технічні характеристики	22
5.2. Структура продукту	22
5.3. Опис авторської документації	24
5.4. Авторська документація	25
6. РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ ПРОДУКТУ	34
6.1. Умови впровадження	34
6.2. Специфікація аудиторії	35
6.3. Ефективність продукту	37
ДОДАТКИ	39

ВСТУП

Сучасний медіапростір зазнає стрімких змін під впливом появи нових форматів подачі інформації. Фотожурналістика як один із ключових напрямів візуальної комунікації потребує від фахівців не лише технічних навичок, а й глибокого розуміння законів композиції, принципів роботи з аудиторією та вміння орієнтуватися в сучасному програмному середовищі. Наразі не достатньо лише вміти знімати чи володіти тільки базовим користуванням технікою. Водночас освітній контент у цій галузі залишається малодоступним у зручних для молодшої аудиторії форматах. Це призводить до того, що люди використовують ворожий контент.

Актуальність теми. Авторський задум визначається зростаючим попитом на якісну візуальну журналістику в умовах розвитку цифрових медіа, інформаційної війни та браком україномовного навчального контенту у форматі відеоподкастів, орієнтованого на майбутніх фотожурналістів. Співставлення потреби медіаринку у підготовлених фахівцях із відсутністю доступних навчальних відеоматеріалів підтверджує необхідність створення такого продукту.

Практична значущість інформаційного продукту зумовлюється необхідністю заповнення освітньої ніші для студентів журналістських спеціальностей та всіх, хто прагне опанувати фотожурналістику самостійно й у доступному форматі.

Унікальність задуму полягає у поєднанні навчального контенту із сучасним медіаформатом відеоподкасту, що дозволяє охопити широку аудиторію та подати складний професійний матеріал легко й зрозуміло.

Метою кваліфікаційної роботи є створення серії навчальних відеоподкастів «Фотокадр для сучасних медіа», у яких комплексно висвітлити ключові аспекти фотожурналістики: від правил композиції та роботи з програмним забезпеченням до аналізу творчості відомих фотожурналістів і стратегій просування контенту в цифровому середовищі.

Реалізація мети передбачає вирішення таких **завдань**:

- вивчити теоретичні засади фотожурналістики та визначити ключові вимоги до сучасного медіафото;
- дослідити правила композиції у фотографії та методику їх застосування в медіаматеріалах;
- проаналізувати діяльність відомих фотожурналістів як приклад професійної майстерності;
- розглянути основні програми для обробки та редагування фотоматеріалів, необхідні для роботи в медіа;
- визначити ефективні стратегії просування фотоконтенту в сучасному цифровому просторі;
- розробити концепцію та структуру серії навчальних відеоподкастів;
- реалізувати якісний інформаційний продукт навчального спрямування.

Методи, за допомогою яких виконано роботу:

- *вивчення літератури і джерел* – для формування теоретичної бази та визначення стандартів фотожурналістики;
- *спостереження* – для фіксації актуальних тенденцій розвитку візуальних медіа;
- *аналіз* – для опрацювання творчості фотожурналістів та оцінки наявного навчального контенту;
- *моніторинг* – для визначення потреб цільової аудиторії та особливостей її сприйняття відеоконтенту;
- *контент-аналіз* – для дослідження існуючих форматів навчальних медіапродуктів у галузі фотожурналістики;
- *систематизація та узагальнення результатів* – для формування цілісного навчального продукту.

Апробація результатів кваліфікаційної роботи репрезентована:

- *довіддю* на IV Всеукраїнській науково-практичній конференції молодих вчених «Сучасний масмедійний простір: реалії та перспективи

розвитку» (ТНПУ, 23 квітня 2026 року) (Додаток А);

– публікацією тез доповіді: Майкович М. Візуальна естетика фотокадру як інструменту утримання уваги аудиторії. *Сучасний масмедійний простір: реалії та перспективи розвитку*. Збірник тез за матеріалами IV Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених (м. Тернопіль, 23 квітня 2026 року) упоряд.: Н. Поплавська, О. Мединська, О. Кушнір, О. Пелешок, . Нагорна. Тернопіль: Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка, 2026. с. 106–108 (Додаток Б);

– участю у V Всеукраїнському відкритому медіафестивалі «Разом до перемоги!» (ТНПУ, 20 квітня – 13 травня 2026 року) (Додаток В).

1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ СТВОРЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОДУКТУ

Стрімкий розвиток цифрових технологій і мультимедійних платформ сприяв появі нових форматів журналістського контенту. Цей процес відбувається в межах глобальної конвергенції медіа, коли традиційні медіа адаптуються до нових умов, інтегруючи текст, аудіо та відео в єдиному цифровому просторі [5; 11]. Одним із найбільш популярних форматів останнього десятиліття став подкаст – аудіо- або відеопрограма, доступна для перегляду чи прослуховування в будь-який зручний для аудиторії час. Відеоподкаст виник як результат поєднання традиційного подкастингу з можливостями сучасного відеоконтенту та соціальних платформ [13; 14].

У сучасній науковій літературі відеоподкаст розглядають як жанрову форму інтернет-контенту, що поєднує ознаки телевізійної програми, документального матеріалу, інтерв'ю та освітнього проєкту [13; 14]. Його характерними рисами є серійність, авторська ідентичність, регулярність виходу та орієнтація на конкретну аудиторію. Дослідники наголошують, що подкастинг створив нову модель споживання медіапродуктів, яка ґрунтується на принципах мобільності, персоналізації та занурення у зміст [1; 2].

За тематичним спрямуванням подкасти поділяють на інформаційно-аналітичні, освітні, базовані на інтерв'ю, документальні та розважальні [14]. Продукт «Фотокадр для сучасних медіа» належить до освітньо-пізнавального типу, оскільки його основною метою є поширення знань із фотожурналістики, медіафотографії та створення мультимедійного контенту. Цей жанровий різновид передбачає поєднання дидактичних принципів із журналістськими стандартами, що ставить перед автором особливі вимоги до верифікації фактів та етичності подачі матеріалу [3; 4].

Важливою рисою відеоподкасту є авторська присутність ведучого. Саме він забезпечує послідовність подачі матеріалу, формує довіру аудиторії та виступає своєрідним посередником між складною професійною інформацією та

глядачем. У серії «Фотокадр для сучасних медіа» ведучий не лише пояснює теоретичний матеріал, а й демонструє практичні приклади та професійний досвід.

Створення відеоподкасту є багатоетапним процесом, який складається з допродакшну, продакшну та постпродакшну. Технологічний ланцюг виробництва сучасного медіапродукту базується на стандартах, рекомендованих освітніми платформами для творців контенту, а також на професійних алгоритмах, описаних у практичних посібниках із цифрової журналістики [16; 11].

На етапі допродакшну визначаються мета продукту, його концепція, цільова аудиторія, тематичний план випусків та сценарна структура [13]. Для освітнього контенту особливо важливими є логічна послідовність матеріалу, зрозуміла структура та відповідність інформації потребам аудиторії. Як зазначають фахівці з онлайн-журналістики, планування контенту має враховувати не лише інформаційні запити, а й особливості сприйняття візуальної інформації на різних пристроях [11; 15].

Сценарій відеоподкасту відрізняється від традиційного журналістського тексту. Він має бути орієнтований на живе мовлення, містити короткі змістові блоки, приклади та практичні висновки. Такий підхід допомагає утримувати увагу глядачів і полегшує сприйняття інформації [14].

Продакшн передбачає запис відео та аудіо. Важливими складниками є якісний звук, стабільне зображення, правильне освітлення та професійна робота з технікою. Дослідження цифрових платформ свідчать, що аудиторія значно критичніше ставиться до поганого звуку, ніж до окремих недоліків відеоряду. Саме тому технічний бік виробництва розглядається не як допоміжний, а як змістотворчий чинник, що безпосередньо впливає на довіру до джерела інформації [16; 13].

Постпродакшн включає монтаж, кольорокорекцію, додавання графіки, титрів, музичного супроводу та візуальних вставок. У навчальному

відеоконтенті ці елементи виконують не лише естетичну, а й навчальну функцію, допомагаючи структурувати матеріал та акцентувати увагу на ключових тезах [13; 14].

Фотожурналістика є важливим інструментом документування суспільних подій. Особливого значення вона набуває під час воєн та збройних конфліктів, коли фотографії стають доказами історичних подій та воєнних злочинів [7; 8; 12]. Сучасні дослідники візуальних медіа підкреслюють, що воєнна фотографія виконує подвійну функцію: вона є одночасно засобом інформування громадськості та інструментом творення колективної пам'яті [7; 12].

Воєнний фотожурналіст виконує роль свідка подій. Його завдання полягає не лише у фіксації фактів, а й у збереженні візуальних свідчень для майбутніх поколінь [8; 9]. Саме тому воєнна фотографія має значний вплив на громадську думку та міжнародне сприйняття конфліктів. В умовах гібридної війни та активного використання дезінформації роль фотодоказу зростає багатократно, адже візуальний контент часто сприймається аудиторією як більш переконливий, ніж текстовий [8; 15].

Серед основних принципів роботи фотожурналіста в зоні бойових дій виокремлюють документальну точність, мінімізацію шкоди, обов'язкове пояснення контексту, дотримання правил безпеки та турботу про психологічне здоров'я [8; 9]. Ці принципи корелюють із загальними етичними стандартами журналістики, які вимагають балансу між суспільним інтересом та відповідальністю перед героями публікацій [3; 15].

Після початку повномасштабного вторгнення Росії в Україну особливу роль у документуванні війни відіграли українські фотожурналісти. Їхні роботи стали відомими в усьому світі та використовувалися міжнародними медіа й правозахисними організаціями. Це підтверджує тезу про те, що в сучасному медіапросторі фотожурналістика перетворюється з ілюстративного супроводу на самостійний вид журналістського розслідування [6; 17].

Євген Малолетка здобув міжнародне визнання завдяки документуванню облоги Маріуполя. Його фотографії стали важливими доказами воєнних злочинів проти цивільного населення [6; 17]. Визнання його робіт на міжнародному рівні, зокрема отримання премії World Press Photo, свідчить про важливість візуального свідчення у формуванні глобального порядку денного [6; 8].

Мстислав Чернов відомий не лише як фотограф, а й як режисер документального фільму «20 днів у Маріуполі», який привернув увагу світової спільноти до подій в Україні [18; 19; 20].

Максим Левін став символом професійної відданості журналістській справі. Його архів фотографій є важливим документальним свідченням російсько-української війни [21; 17]. Трагічна загибель журналіста актуалізувала питання безпеки працівників медіа в зонах бойових дій, що стало предметом спеціальних звітів міжнародних правозахисних організацій [17; 9].

Композиція є одним із фундаментальних елементів фотографії. Вона забезпечує логічну організацію елементів кадру та сприяє ефективному сприйняттю візуальної інформації [6; 7]. У теорії візуальної журналістики композиція розглядається не як суто художній прийом, а як інструмент керування увагою глядача та спосіб розставлення смислових акцентів [6; 12].

Серед основних принципів композиції найбільш поширеними є правило третин, діагональна композиція, принцип рівноваги, рамкова композиція та використання ліній, які спрямовують погляд глядача [6; 12]. Авторитетне видання National Geographic у своїх освітніх матеріалах для фотографів наголошує, що ці правила є універсальними незалежно від жанру зйомки, однак особливого значення вони набувають у репортажній фотографії, де немає можливості «поставити» кадр заздалегідь [22].

У фотожурналістиці композиція виконує не лише естетичну, а й інформаційну функцію. Вона допомагає акцентувати увагу на головному об'єкті, передати зміст події та підсилити емоційний вплив фотографії [7].

Не менш важливим компонентом є світло. Саме освітлення значною мірою визначає настрій знімка, його виразність та інформативність [22]. У фотографії використовують природне та штучне освітлення. Природне світло є основним інструментом репортажної фотографії. Його перевагою є природність передачі кольорів та атмосфери події [22].

Штучне освітлення найчастіше застосовується у студійній роботі. Основними видами є ключове, заповнювальне, контрове та фонове світло. Поєднання цих джерел дозволяє створювати різноманітні схеми освітлення та контролювати вигляд об'єкта в кадрі [22]. Практичні посібники з фотожурналістики рекомендують поєднувати обидва типи освітлення залежно від умов зйомки, що дозволяє досягти максимальної виразності кадру [6; 7]. Помилки при роботі зі світлом можуть призвести до втрати деталей, появи небажаних тіней або спотворення кольорів. Тому вміння працювати зі світлом є однією з найважливіших компетентностей сучасного медіафотографа.

Розвиток цифрових технологій значно змінив процес створення та обробки фотографій. Сучасний фотожурналіст використовує спеціалізоване програмне забезпечення на всіх етапах роботи – від обробки RAW-файлів до підготовки контенту для публікації [11].

Для первинної обробки фотографій найчастіше використовують Adobe Lightroom, Capture One та інші аналогічні програми. Їхніми перевагами є неруйнівне редагування, систематизація архівів та можливість пакетної обробки великої кількості знімків [23; 24].

Для більш складної обробки використовується Adobe Photoshop. Водночас у фотожурналістиці існують чіткі етичні обмеження щодо редагування зображень. Будь-які зміни не повинні спотворювати зміст фотографії або вводити аудиторію в оману. Професійні кодекси з цифрової етики прямо забороняють маніпуляції, які змінюють документальну сутність знімка, відносячи це до розряду фальсифікації [3; 15].

Важливими інструментами є також програми для керування фотоархівами, створення портфоліо та відеомонтажу. Для роботи з відеоподкастами широко використовуються Adobe Premiere Pro, DaVinci Resolve та Final Cut Pro [23]. Опанування цих інструментів є невід'ємною частиною сучасної журналістської освіти, оскільки медіаіндустрія вимагає від фахівців мультиплатформенних навичок [1; 11].

У сучасних умовах професійна діяльність фотожурналіста не обмежується створенням якісних фотографій. Важливою складовою успішної кар'єри стає цифровий самоменеджмент та формування особистого бренду [2; 11]. Це явище є частиною ширшого тренду на підприємницьку журналістику, коли медіафахівець самостійно вибудовує стратегію монетизації своїх навичок та просування контенту [25; 26].

Соціальні мережі дозволяють демонструвати власні роботи, комунікувати з аудиторією та привертати увагу потенційних роботодавців. Особливу роль відіграють Instagram, LinkedIn, персональні сайти та професійні онлайн-платформи [25; 26]. Приклад відомої фотожурналістки Ліндсі Аддаріо демонструє, як активна присутність у соціальних мережах може підсилити впливовість автора та розширити аудиторію його робіт далеко за межі традиційних ЗМІ [27; 28; 10].

Якісне портфоліо є одним із головних інструментів професійної самопрезентації. Воно демонструє навички автора, його стиль та досвід роботи. Багато редакцій і медіаорганізацій перед співпрацею аналізують портфоліо та цифрову присутність кандидата [27; 28]. У зв'язку з цим дослідники радять розглядати портфоліо не як статичний архів, а як динамічний інструмент, що потребує регулярного оновлення та адаптації до вимог ринку [2; 11].

Крім того, важливими інструментами професійного розвитку є участь у конкурсах, фестивалях та міжнародних професійних програмах. Такі заходи сприяють професійному визнанню, розширенню контактів і популяризації авторських робіт [6]. Участь у престижних фотоконкурсах, таких як World

Press Photo, не лише підвищує індивідуальний рейтинг автора, а й привертає увагу до важливих суспільних проблем, які він документує [6; 17].

Серія «Фотокадр для сучасних медіа» складається з п'яти тематичних випусків, кожен із яких присвячений окремому аспекту діяльності сучасного медіафотографа. Вибір саме такої структури зумовлений необхідністю комплексного висвітлення професії, що поєднує творчі, технічні та менеджерські компетенції [1; 13].

Перший випуск розглядає основи композиції та побудови кадру. Другий присвячений воєнній фотожурналістиці та діяльності українських документалістів. Третій випуск розкриває особливості роботи зі світлом і різними схемами освітлення. Четвертий знайомить із програмним забезпеченням для обробки фотографій та створення відеоконтенту. П'ятий присвячений особистому бренду, соціальним мережам і цифровому просуванню фотожурналіста. Така послідовність відповідає дидактичному принципу «від простого до складного», що робить матеріал доступним для аудиторії з різним рівнем підготовки [4; 13].

Структура серії побудована за принципом поступового переходу від базових професійних навичок до питань професійного розвитку та позиціонування в сучасному медіасередовищі. Такий підхід забезпечує цілісність навчального матеріалу та дозволяє використовувати окремі випуски як самостійні навчальні модулі. Крім того, модульна структура полегшує подальше масштабування продукту та створення додаткових спеціалізованих випусків на основі запитів аудиторії.

2. СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Балаклицький М. Зображальна журналістика: навч.-метод. посіб. Харків. 2019. 84 с.
2. Вайшенберг З. Новинна журналістика : навчальний посібник / пер. з нім. Київ : Академія української преси, 2020. 264 с.
3. Гарбузова К. Проблематика сучасної фотожурналістики: роль фото на шпальтах друкованих ЗМІ. *Матеріали п'ятої науковопрактичної конференції «Журналістська освіта на Сумщині: набутки й проблеми»*: Збірник наукових праць / Укладач О. Г. Ткаченко. Суми: Вид-во СумДУ, 2009. С. 33–37.
4. Голуб О. Фотографія: з техногенної стихії у мистецтво. *Арт-курсив: альманах*. 2008. № 1. С. 71–73.
5. Горевалов С.І., Зикун Н.І., Стародуб С.А. Фотожурналістика в системі засобів масової комунікації: єдність слова і зображення: Навчальний посібник, Київський міжнародний університет. Київ. 2010. 296 с.
6. Горевалов С.І., Зикун Н.І. Жанри фотожурналістики в умовах посилення тенденції візуалізації ЗМІ. Наукові записки Інституту журналістики КНУ імені Т.Шевченка, 2014. URL: <https://surl.li/mnvjbe>
7. Гоян В. В. Журналістська творчість у системі масової комунікації : монографія. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2021. 390 с.
8. Гридчина В., Власова А. Етичні проблеми висвітлення смерті у фотоматеріалах медіа. Теле-та радіожурналістика, 2016. URL: <https://surl.li/dqjihx>
9. Грунт К.В., Дрешпак В.М. Воєнна тематика у фотоматеріалах українських медіа 2022-2023. *Українські та світові медіа під час повномасштабного вторгнення рф: нові вимоги та виклики*: матер. І Всеукраїнський наук.-практ. конф. для молодих учених, Вінниця, 20 квітня 2023 р. Вінниця: ДонНУ ім. Василя Стуса. 2023. С. 59–72.
10. Житарюк М. Г. Українська фотожурналістика ХХІ століття: проблеми і перспективи. Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2022. 198 с.

11. Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості. Львів : ПАІС, 2018. 280 с.
12. Іванов В. Ф., Сердюк В. Є. Журналістська етика : підручник. Київ : Вища школа, 2020. 231 с.
13. Іващук А.А. Жанрові трансформації фотожурналістики. Модернізація та наукові дослідження: інтеграція науки та практики. Херсон: Видавництво «Молодий вчений», 2020. С. 68–71
14. Керолл Г. Під прицілом: як фотожурналісти змінюють світ / пер. з англ. Київ : ArtHuss, 2020. 256 с.
15. Кросмедіа: контент, технології, перспективи : колективна монографія / за ред. В. Е. Шевченко. Київ : Кафедра, 2022. 336 с.
16. Кузнецова Т. В. Візуальна журналістика та фотокомунікація : навчальний посібник. Київ : Ліра-К, 2021. 286 с.
17. Макдональд Ф. Фотожурналістика: правда чи обман? URL: https://www.bbc.com/ukrainian/vert_cul/2015/07/150709_vert_cul_altered_images_journalism_vp
18. Максимович М. Сучасна фотожурналістика: проблеми, виклики, перспективи. URL: https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2019/aug/17779/7_0.pdf
19. Максимович М. Дослідження фотожурналістики. Телевізійна й радіожурналістика. Львів, 2012. Вип. 11. С. 40–45
20. Максимович М. Фотоілюстрація у газеті: критерії, тенденції, перспективи. URL : <http://www.franko.lviv.ua>
21. Михайлин І. Л. Основи журналістики : підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 496 с.
22. Мітчук О.А. Еволюція фотографії в контексті української фотожурналістики. *Наукові записки Інституту журналістики*, 2013. URL: <https://surl.li/ylemva>
23. Ньюман Н. Цифрова журналістика: тренди, платформи, аудиторії / пер. з англ. Київ : Наш Формат, 2022. 304 с.

24. Пазюк Р. Основи експозиції. URL: <https://www.conspectus.online/2016/05/the-art-of-photography-exposure.html>
25. Підгурний І. С. Сучасні тенденції розвитку технології фотографії. *Вісник ХДАДМ*. 2015. № 7. С. 25–32.
26. Потятиник Б. Медіа: ключі до розуміння. Львів : ПАІС, 2019. 312 с.
27. Приступенко Т. О. Теорія журналістики: етичні та правові засади діяльності ЗМІ : навчальний посібник. Київ : Ін-т журналістики, 2019. 375 с.
28. Прищенко С. Завдання живопису та фотографії. Кольорознавство: навч. посібник. 3-тє вид., випр. і доповн. Київ: Кондор, 2018. 436 с.
29. Різун В. В. Теорія масової комунікації : підручник. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2018. 384 с.
30. Слотюк П. Соціологічний дискурс фотожурналістики. *Вісник Львівського університету*. Серія Журналістика. 2025. Випуск 56. С. 105–118. URL: <https://dspace.vspu.edu.ua/items/1974b484-6eb3-4bc6-aed6-368ac4cd5869>
31. Табінський Я. Фотографія у системі нових медій. *Вісник Львівського університету*. Серія Журналістика, 2013. Вип. 37. С. 226–333. URL: <file:///C:/Users/Asus/Downloads/5125-10165-1-PB.pdf>
32. Табінський Я. Трансформація жанрів у фотожурналістиці: теоретичний та генеалогічний аспект. *Вісник Львівського університету*. Серія Журналістика. 2020. Вип. 47. С. 77–87.
33. Федченко Л. Основи фотожурналістики : навчальний посібник. Київ : Академвидав, 2020. 240 с.
34. Фрост К. Дизайн новин: принципи роботи з візуальним контентом у цифрових медіа / пер. з англ. Київ : ArtHuss, 2021. 288 с.
35. Храмова-Баранова О. Л., Зайцева В.С. Історичні аспекти розвитку фотомистецтва: особливості і перспективи. *Дослідження з історії і філософії науки і техніки*. Том 30. №2. 2021. С. 108–114.
36. Цуканова Г. Історичний контекст розвитку фотожурналістики як основа для вивчення її сучасної жанрово-видової кваліфікації. URL: <https://socialscience.uu.edu.ua/article/866>

37. Цуканова Г.О. Трансформація фотожурналістики у контексті конвергенції медіа. *Science and Education a New Dimension. Humanities and Social Sciences*. III(9). № 53. 2015. С. 73–76.
38. Чекмишев О. В. Основи журналістики : навчальний посібник. Суми : СумДУ, 2021. 215 с.
39. Черняков Б. Феноменологічні властивості зображення як категорії культури та журналістикознавства. *Наукові записки Інституту журналістики*. 2005. Т. 20. С. 132–139.
40. Шаповал Ю. Фотожурналістика: навч. посіб. Рівне. 2007. 76 с.
41. Швед О. Інфографіка як засіб візуальної комунікації в сучасній журналістиці. Гуманітарна освіта в технічних вищих навчальних закладах: зб. наук. праць. Київ: Університет «Україна». 2014. Вип. 30. С. 305–313.
42. Шевченко В. Е. Особливості застосування та функціональність зображальної мови медіа. *Форми візуалізації в сучасному журналі: монографія*. Київ: Паливода А. В. 2013. С. 12–18.
43. Шевченко В. Е. Мультимедійний контент: створення та просування : навчальний посібник. Київ : Кафедра, 2021. 280 с.
44. Addario L. *It's What I Do: A Photographer's Life of Love and War*. New York : Penguin Books, 2016. 368 p
45. Campbell D. *Photojournalism: Visual Storytelling*. New York : Routledge, 2022. 312 p.
46. Good J., Lowe P. *Understanding Photojournalism*. London: Bloomsbury Academic, 2017. 202 p.
47. Harrington S. *Podcasting in Journalism*. London : Palgrave Macmillan, 2022. 210 p.
48. History of Photojournalism- Photojournalism History and Timeline. URL: <https://globalassistant.info/history-of-photojournalism-photojournalismhistory-timeline/>
49. Kobre K. *Fotografia prasowa. Z obiektywem za kulisami niezwykłych wydarzeń*. Polish language edition published by Helion S.A. 2011. P. 512.

50. Photos from Day 1 of the summit. The New York Times.
URL:<https://www.nytimes.com/2021/10/30/world/g20-photos.html>
51. Ritchin F. Bending the Frame: Photojournalism, Documentary, and the Citizen, Aperture, New York. 2013. p. 152.
52. Research: Is Digitalisation Killing Photojournalism? URL:
<https://en.ejo.ch/photography-and-video/research-is-digitalisation-killingphotojournalism>
53. Rosenthal D., Butler K. Podcast Production: From Concept to Launch. London : Routledge, 2021. 248 p
54. Stewart J. The History of Photojournalism. How Photography Changed the Way We Receive News. URL: <https://mymodernmet.com/photojournalism-history/>

3. СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Євген Малолетка отримав World Press Photo of the Year. Детектор медіа. URL: <https://detector.media>
2. Мстислав Чернов про створення фільму «20 днів у Маріуполі». URL: <https://www.dw.com/uk/reporter-mstislav-cernov-pro-20-dniv-u-mariupoli-koli-a-znimav-a-plakav-03022023/video-64599560>
3. Російсько-українська війна очима Макса Левіна у 20 фото. NV. URL: <https://nv.ua/ukr/ukraine/events/rosiysko-ukrajinska-viyna-ochima-maksa-levina-u-20-foto-50254379.html> Mstyslav Chernov. Pulitzer Prize. URL: <https://www.pulitzer.org/winners/associated-press-work-mstyslav-chernov-evgeniy-maloletka-vasilisa-stepanenko-and-lori>
4. DaVinci Resolve. Blackmagic Design. URL: <https://www.blackmagicdesign.com/products/davinciresolve>
5. Magnum Photos. Офіційний вебсайт агенства. URL: <https://www.magnumphotos.com>
6. National Geographic Photography. URL: <https://www.nationalgeographic.com/photography>
7. Reuters Pictures. Офіційний сайт. URL: <https://www.reuters.com/pictures/>
8. Time Magazine. LightBox: Photography. URL: <https://time.com/lightbox>
9. The Guardian. Photography Section. URL: <https://www.theguardian.com/artanddesign/photography>
10. World Press Photo. Офіційний сайт. URL: <https://www.worldpressphoto.org>
11. World Press Photo of the Year 2023. Mariupol Maternite Hospital Airstrike. URL: <https://www.worldpressphoto.org/collection/photo-contest/2023/Evgeniy-Maloletka-POY/1>
12. 15 фото війни в Україні, які облетіли весь світ. URL: https://tvoemisto.tv/news/15_foto_viyny_v_ukraini_yaki_obletily_ves_svit_12939

[0.html](#)

13. 20 Days in Mariupol. Official Website. URL: <https://20daysinmariupol.com>

14. VII Photo Agency. Офіційний сайт. URL: <https://viipphoto.com>

4. ТЕХНІЧНІ І ПРОГРАМНІ ЗАСОБИ

Для реалізації продукту було використано відповідне технічне та програмне забезпечення.

Комп'ютер: процесор: Apple M2 Pro; ОЗП: 16,0 ГБ

Камера: Apple iPhone 14 Pro; об'єктив: основна камера f/1.78, 48 МП

Мікрофон: DJI Mic Mini

Студійне світло: Godox Litemons LC300

Програмне забезпечення:

- Відеомонтаж: Adobe Premiere Pro 2024, VN
- Графіка/титри: Adobe After Effects 2024, VN
- Обробка звуку: Adobe Audition 2024

Характеристика «сирого» відео:

- Format: MPEG-4 / MOV
- Format profile: QuickTime / ProRes
- Codec ID: avc1 / ap4h (Apple ProRes 4444)
- Роздільна здатність: 3840 × 2160 (4K UHD)
- Частота кадрів: 30 fps
- Overall bit rate mode: Variable
- Overall bit rate: до 4 500 Мбіт/с (ProRes)

Звук: YouTube Music

Робота з текстом: Microsoft Word

5. ОПИС ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОДУКТУ

5.1. Технічні характеристики

Інформаційний продукт «Фотокадр для сучасних медіа» реалізовано у форматі відеоподкасту та розміщено на платформі YouTube. Продукт складається з 5 випусків тривалістю від 14 до 30 хв кожен. Загальна тривалість контенту становить 84 хвилини.

Технічні параметри відеоматеріалу:

- формат фінального відео: MP4 (кодек H.264);
- роздільна здатність: 3840 × 2160 пікселів (4K UHD);
- частота кадрів: 30 fps;
- звуковий супровід: AAC, 48 кГц, стерео;
- орієнтовний розмір одного випуску у фінальному форматі: 2–4 Гб;

Обсяг кожного випуску в умовних одиницях: відповідає приблизно 25 000–32 000 знаків сценарного тексту (0,6–0,8 авторського аркуша).

Візуальний контент кожного випуску включає заставку-інтро тривалістю 10–15 секунд, анімовані титри, тематичні фотографічні вставки та демонстрація технічних елементів.

Шрифтове оформлення графіки та титрів: у продукті використано чотири гарнітури – Montserrat Black (основні заголовки та назви випусків), Bebas Neue (акцентні написи, лічильники, підписи), Prosto One (підзаголовки та інформаційні блоки), System (допоміжні технічні підписи). Колористична палітра продукту побудована на поєднанні темного нейтрального фону з контрастними білим, жовтими, оранжевими акцентами – відповідно до естетики сучасної фотографії та документального медіаконтенту.

5.2. Структура продукту

Відеоподкаст «Фотокадр для сучасних медіа» складається з п'яти тематичних випусків, кожен із яких є самостійною одиницею контенту та водночас частиною цілісного циклу про фотожурналістику.

Випуск 1. «Мова кадру: композиція та огляд фотографій» – перший випуск є введенням у фотографічну мову. Розглядаються ключові правила та прийоми композиції: правило третин, лінії напрямку, баланс елементів, робота з переднім та заднім планом. У другій частині випуску проводиться живий розбір фотографій – аналізуються реальні знімки з огляду на їхню документальну та художню цінність. Випуск адресовано початківцям у фотографії та всім, хто хоче навчитися «читати» кадр.

Випуск 2. «Пам'ять у кадрі: фотожурналісти в зоні бойових дій» – випуск присвячено роботі та пам'яті фотожурналістів, які фіксували збройні конфлікти. В основі – розповідь про творчість і долю трьох видатних фотографів: Євгена Малолетки – українського фотографа Associated Press, знімки якого з Маріуполя отримали Пулітцерівську премію 2023 року; Мстислава Чернова – українського журналіста і режисера, автора документальної хроніки облоги Маріуполя; Максима Левіна – фотожурналіста, який загинув під час виконання завдання в Україні у 2022 році. Випуск висвітлює умови роботи в екстремальних зонах, етику документування трагедії та значення фотографії як інструменту історичної пам'яті.

Випуск 3. «Видимість: як фотожурналісту заявити про себе у соцмережах» – випуск присвячено стратегіям просування фотожурналіста в цифровому медіапросторі. На прикладі кар'єри Лінсі Аддаріо – американської фотожурналістки, лауреатки Пулітцерівської премії, авторки книги «It's What I Do» – розглядаються інструменти самопрезентації, побудови авторського бренду, взаємодії з аудиторією в Instagram, Twitter/X та LinkedIn. Обговорюються питання частоти публікацій, відбору контенту, підписів до фотографій та комунікації з редакціями через соціальні мережі.

Випуск 4. «Програмне забезпечення фотожурналіста» – практичний випуск-огляд ключових програм для роботи з фотоматеріалами. Розглянуто Adobe Lightroom – для створення папок, первинної обробки та кольорової корекції знімків; Adobe Photoshop – для ретуші, монтажу та підготовки

матеріалів до публікації. Також розглянуто суміжні інструменти: програми для організації файлів, стиснення зображень та передачі матеріалів у редакцію. Описано типовий робочий процес фотожурналіста.

Випуск 5. «Світло як інструмент: основи студійного освітлення» – завершальний випуск циклу присвячено практичним основам студійного освітлення для фото- та відеозйомки. Розглянуто типи студійних насадок, принципи роботи з розсіювачами, рефлекторами та фоновим світлом. Показано, як базові знання освітлення впливають на якість і настрої кадру в умовах студії та які інструменти можна використовувати як альтернативу в різних умовах.

5.3. Опис авторської документації

Тематичне наповнення відеоподкасту «Фотокадр для сучасних медіа» охоплює широкий спектр питань сучасної фотожурналістики – від теорії зображення та роботи в екстремальних умовах до цифрового постпродакшну та медіапросування. Кожен випуск є логічно завершеним тематичним модулем, які у сукупності формують повноцінний навчально-документальний цикл для майбутніх і практикуючих фотожурналістів.

Жанрове рішення: формат відеоподкасту обрано як найбільш органічний для цільової аудиторії – студентів факультетів журналістики, молодих медіафахівців та аматорів фотографії, що споживають контент переважно онлайн. Подкастний формат поєднує переваги усного мовлення (доступність, персональний контакт з автором) із відеорядом, що дає змогу демонструвати візуальний матеріал безпосередньо в кадрі.

Герої та експерти: носіями досвіду у випусках є визнані фотожурналісти – Євген Малолетка (лауреат Пулітцерівської премії 2023), Мстислав Чернов (лауреат Пулітцерівської премії 2023, оscarівський режисер-документаліст), Макси Левін (фотожурналіст, загиблий в Україні), Лінсі Аддаріо (лауреатка Пулітцерівської премії, автор книги «It's What I

До»). Роботи цих авторів використовуються в інформаційно-ілюстративних цілях з посиланням на першоджерела.

Шрифтове оформлення: у графічних елементах використано чотири авторські гарнітури. Montserrat Black виконує роль основного заголовкового шрифту – завдяки геометричній чіткості та контрасту він зчитується навіть на складних фотографічних фонах. Bebas Neue застосовується для акцентних написів і лічильників – його конденсована форма надає динаміки композиції. Prosto One використано для підзаголовків та інформаційних блоків – кирилична гарнітура забезпечує читабельність україномовних текстів. System – для технічних і допоміжних підписів.

Колористичне вирішення базується на темній нейтральній палітрі (глибокий чорний, антрацит) з контрастними світлими акцентами (білий, кремовий, жовтий). Такий підхід відповідає візуальній естетиці документальної фотографії, забезпечує фокус уваги на фотоматеріалі та формує впізнаваний стиль усього циклу.

5.4. Авторська документація

Авторська документація відеоподкасту «Фотокадр для сучасних медіа» охоплює сценарні плани п'яти випусків, часових відрізків та змісту кожного сегменту.

Відеоподкаст 1. Композиція фотокадру: як будувати сильні фотографії Практичний розбір кадрів

Час	Блок теми	Текст
00:05– 01:50	Вступ. Значення композиції	Всім привіт. Сьогодні поговоримо про композицію фотокадру та про те, як вона працює на практиці. Композиція у фотожурналістиці потрібна не лише для красивого кадру, а й для того, щоб глядач за кілька секунд зрозумів, що, де і коли відбувається. Саме тому фотограф має керувати увагою за допомогою світла, різкості та розташування об'єктів. У цьому випуску я розгляну основні композиційні

		прийоми, які є особливо важливими для фотожурналістів.
01:51–05:23	Основні композиційні прийоми	Одним із найпростіших прийомів є правило третин, яке допомагає зробити кадр більш природним і динамічним. Також важливими є провідні лінії, які спрямовують погляд глядача до головного об'єкта. Не менш важливим є баланс у кадрі, адже всі елементи мають бути гармонійно розподілені й не створювати візуального шуму. Окремо варто згадати фреймінг або обрамлення, коли фотографія створюється крізь вікно, двері чи інші об'єкти, які утворюють природну рамку.
05:23–09:45	Особливості композиції у фотожурналістиці	У новинній фотографії дуже важливо передавати контекст, адже недостатньо просто показати людину — потрібно показати, що відбувається навколо неї. Важливу роль також відіграють передній, середній та задній плани, які створюють глибину кадру. У фотожурналістиці не завжди є час на ідеальну композицію, тому головне – вчасно зафіксувати емоцію чи подію. Також я звертаю увагу на негативний простір і на те, що композиційні правила можна свідомо порушувати, якщо це допомагає передати драматизм або динаміку.
09:45–12:36	Типові помилки та розвиток композиційного мислення	Серед поширених помилок фотографів – постійне розміщення об'єкта по центру, неувага до фону та відсутність чіткої точки уваги. Навіть красивий кадр може не нести інформації. Тому я раджу аналізувати відомі фотографії, звертати увагу на те, як рухається погляд глядача, а також практикуватися, використовуючи різні композиційні прийоми для одного й того самого сюжету.
12:55–17:55	Аналіз відомих фотографій	Далі я розглядаю кілька відомих фотографій і пояснюю, які композиційні прийоми в них використано. Зокрема, аналізую роботу Керол Гузі, фотографію пожежі в Гонконзі, кадр із Сектора Гази та фотографію Дмитра Козацького «Азовсталь. Світло переможе». На цих прикладах показую, як провідні лінії,

		шари, контраст і правильний розподіл візуальної ваги допомагають створювати сильний емоційний вплив та передавати зміст подій.
17:55–18:17	Завершення	На завершення підсумовую, що головне завдання композиції – не лише зробити фотографію естетичною, а й допомогти глядачеві зрозуміти подію та відчувати емоцію. Дякую за перегляд і сподіваюся, що цей матеріал буде корисним для подальшої роботи з фотокадром.

Відеоподкаст 2. Пам'ять у кадрі: фотожурналісти, які документують війну. Історії, що бачить світ

Час	Блок теми	Текст
00:05–04:45	Вступ. Підготовка журналіста до роботи в зоні бойових дій	Всім вітання. У цьому випуску я хочу, щоб ви сприймали його не просто як розповідь про трьох видатних фотожурналістів, а як певний методичний матеріал для тих, хто вирішить працювати у зоні бойових дій. Перш ніж говорити про конкретні кейси, варто зрозуміти базові правила. Передусім це акредитація та документи, адже вони є питанням безпеки. Не менш важливими є захисне спорядження, засоби зв'язку, резервне копіювання матеріалів, а також психологічна підготовка, про яку часто говорять недостатньо. Журналіст повинен знати місцевість, мати контакти та розуміти контекст, адже саме від цього залежить і якість роботи, і безпека команди.
04:45–09:22	Євген Малолетка та документування облоги Маріуполя	Першим я хочу згадати Євгена Малолетку, який документував події так, щоб їх неможливо було заперечити. Разом із командою Associated Press він прибув до Маріуполя ще до початку активних бомбардувань і залишався там протягом двадцяти днів. Саме завдяки його фотографіям світ побачив злочини Росії проти мирного населення. Особливу увагу я звертаю на кадри з пологового будинку, які

		стали доказом того, що відбувалося насправді. Важливою є не лише одна фотографія, а ціла серія, яка формує доказову базу та не залишає простору для маніпуляцій.
09:22–12:52	Мстислав Чернов і значення документування	Далі я розповідаю про Мстислава Чернова, який став режисером першого українського фільму, що отримав «Оскар». Під час облоги Маріуполя команда Associated Press працювала в умовах майже повної ізоляції міста та шукала можливості передавати матеріали назовні. Саме тому важливо завжди мати запасний план передачі даних. Окрему увагу я приділяю роботі в лікарнях та наголошую, що людська гідність завжди має бути важливішою за сенсацію. Матеріали, створені під час облоги Маріуполя, сьогодні є частиною доказової бази у справах про воєнні злочини та залишаються свідченням для майбутніх поколінь.
12:52–17:54	Макс Левін та цінність довготривалого документування	Останнім я хочу згадати Макса Левіна, який понад десять років документував події на сході України. Його робота показала, наскільки важливою є довготривала присутність журналіста та створення архіву. Саме завдяки таким матеріалам світ зміг побачити, що війна в Україні тривала задовго до 2022 року. Макс Левін задокументував події Іловайського котла, життя цивільних і військових та залишив після себе величезний архів свідчень. На жаль, у березні 2022 року він загинув, виконуючи свою професійну місію. Ця історія ще раз нагадує про небезпеку роботи журналістів у зоні бойових дій та про важливість збереження пам'яті про тих, хто документував воєнні злочини.
17:54–22:29	Основні правила роботи воєнного фотожурналіста	Підсумовуючи досвід цих журналістів, я виокремлюю кілька важливих правил. Передусім це підготовка, наявність акредитації, засобів захисту та плану евакуації. Не менш важливою є технічна компетентність, адже фотограф повинен знати, як передавати та зберігати матеріали. Важливо думати не про один сильний кадр, а про серію фотографій, яка стане доказом. Також необхідно поважати людську гідність,

		завжди надавати контекст, дбати про психологічний стан, створювати архіви та пам'ятати, що документування є частиною майбутньої юридичної роботи. Водночас професіоналізм полягає і в тому, щоб вчасно зупинитися та зберегти життя.
22:29–23:13	Висновки	На завершення я хочу наголосити, що фотографія є актом свідчення. Камера – це не просто інструмент, а відповідальність і доказ того, що відбувається. Саме завдяки роботі фотожурналістів світ бачить правду, а їхній досвід стає частиною нашої професійної пам'яті. Сподіваюся, що цей випуск був для вас корисним і допоміг глибше зрозуміти роль фотожурналіста під час війни.

Відеоподкаст 3. Як фотографу стати помітним? Просування фотожурналістів у соціальних мережах

Час	Блок теми	Текст
00:05–05:22	Вступ. Чому фотожурналісту потрібне просування	Сьогодні я хочу поговорити про тему, яку в журналістиці часто недооцінюють, хоча вона є надзвичайно важливою для кар'єри. Багато хто думає, що журналіст повинен лише знімати, а не просувати себе. Але зараз конкуренція дуже велика, а соціальні мережі дають можливість напряду спілкуватися з аудиторією, будувати довіру та бути помітними для редакторів. Саме тому просування сьогодні є важливою частиною професії.
05:22–10:52	Основні принципи просування	Я хочу виділити кілька основних правил. Насамперед важливо мати чітку тематику, щоб люди одразу розуміли, про що ви знімаєте. Не менш важливими є підписи до фотографій, адже вони дають контекст і перетворюють кадр на журналістську роботу. Я також раджу показувати процес роботи, бути регулярними у публікаціях, створити власний сайт-портфоліо та не боятися брати участь у конкурсах і фестивалях.
11:13–18:10	Практичний кейс	Як приклад я хочу розглянути Лінсі

	Лінсі Аддаріо	Аддаріо, яка змогла побудувати сильний особистий бренд у фотожурналістиці. Вона роками працювала над однією тематикою, активно вела свої соцмережі, розповідала історії людей через фотографії та тексти, а також розвивала свою присутність у різних форматах. Її приклад показує, що соціальні мережі мають доповнювати журналістику, а не замінювати її.
18:10–23:40	Практичні поради для молодих фотожурналістів	Якщо ви тільки починаєте свій шлях, я б радила насамперед визначити власну тематику, створити сайт-портфоліо та оформити свої сторінки в соцмережах як професійні. Важливо публікувати не окремі фото, а цілі серії з поясненнями, брати участь у конкурсах, розвивати професійні контакти та працювати в різних форматах. Усе це допомагає бути помітними та поступово формувати власне ім'я.
24:01–25:46	Типові помилки у просуванні	Також хочу звернути увагу на помилки, яких варто уникати. Не потрібно повністю підлаштовуватися під алгоритми соцмереж, жертвувати якістю заради кількості чи забувати про етичні стандарти. Важливо пам'ятати про авторське право та відповідально ставитися до всього, що ви публікуєте, адже це формує вашу репутацію.
25:46–27:30	Висновки	На завершення хочу сказати, що сучасний фотожурналіст – це не лише людина з камерою. Це людина, яка відповідає за те, щоб її роботи були побачені та почуті. Просування не суперечить журналістиці, а є її продовженням. Найголовніше – зберігати баланс між своєю професією, особистістю та тим, як ви розповідаєте про власну роботу.

Відеоподкаст 4. Штучне освітлення у фотографії: види світла та світлові насадки

Час	Блок теми	Текст
00:05–03:45	Вступ. Основні типи світла	Сьогодні ми поговоримо про штучне освітлення, адже це одна з тих навичок, яку зараз вимагають як українські, так і міжнародні медіа. Спочатку я хочу показати, які типи світла існують і яку роль вони виконують. Основне або малююче світло формує об'єм і тіні, контрове допомагає відокремити людину від фону, а фонове додає атмосферу та робить картинку більш цікавою. Саме від правильного поєднання цих джерел залежить загальна якість зображення.
04:05–05:42	М'яке та жорстке світло	Також важливо розуміти різницю між жорстким і м'яким світлом. Жорстке світло створює контраст і драматичність, а м'яке робить картинку більш спокійною та природною. Якщо порівнювати з природним освітленням, то жорстке світло нагадує яскраве сонце, а м'яке — похмурий день. Саме характер світла визначає настрій кадру.
05:42–10:02	Основні насадки для студійного світла	Зараз я хочу розглянути кілька базових насадок, які варто знати кожному фотографу. Софтбокс дає м'яке та контрольоване світло і чудово підходить для портретів. Октобокс створює більш природний відблиск в очах і прощає деякі помилки під час зйомки. Стрипбокс добре працює для контрового або бокового світла, а рефлектор дозволяє отримати більш жорстке та виразне освітлення, яке підкреслює характер людини в кадрі.
10:02–11:03	Постійне світло та його переваги	Окремо хочу зупинитися на постійному світлі. Воно може бути як студійним, так і компактним, але саме повноцінне джерело світла дає кращий результат. Невеликі LED-панелі більше підходять для фонових чи контрових освітлень, а основне світло краще будувати за допомогою потужніших джерел.
11:03–12:45	Робота в польових умовах	Не завжди є можливість працювати з повноцінною студією, тому важливо вміти використовувати те, що є під рукою. Це може бути накамерне світло, відбивачі, компактні софтбокси або навіть звичайна біла стіна, яка відбиватиме світло. Головне — навчитися швидко організовувати мінімальний знімальний майданчик у будь-яких умовах.

12:45–14:04	Висновки	На завершення хочу сказати, що розуміння світла на пряму впливає на якість фотографій та відео. Важливо знати, які джерела світла існують, як вони працюють і як їх правильно поєднувати. Саме це дозволяє швидко організувати зйомку в різних умовах і отримати професійний результат. Якщо цей випуск був для вас корисним, обов'язково поділіться ним з тими, хто також планує працювати у медіасфері.

Відеоподкаст 5. Програмне забезпечення фотожурналіста

Час	Блок теми	Текст
00:05–06:20	Lightroom як основний інструмент	Сьогодні хочу поговорити про програми, без яких важко уявити роботу фотожурналіста. Після зйомки ми маємо швидко відібрати, обробити та підготувати матеріал до публікації. Саме тому Lightroom є одним із найважливіших інструментів. Тут я організовую бібліотеку, працюю з RAW-файлами та використовую пакетну обробку, яка значно економить час. Але важливо пам'ятати, що обробка не повинна змінювати зміст фотографії.
06:20–09:41	Photoshop та можливості редагування	Також важливо знати Photoshop. Він дозволяє виконувати більш точкові корекції, працювати з архівними фотографіями та готувати матеріали для різних форматів публікації. Водночас я завжди наголошую, що у фотожурналістиці не можна змінювати контекст чи зміст кадру.
09:41–12:29	Capture One та альтернативи	Окремо хочу згадати Capture One, який добре працює з кольором і особливо популярний серед користувачів Sony та Fujifilm. Але якщо вся робота побудована на екосистемі Adobe, то зручніше залишатися саме в ній, адже всі програми між собою пов'язані.
12:29–15:50	Premiere Pro та мультимедійність	Сучасний фотожурналіст має вміти працювати не лише з фотографіями, а й з відео. Тому я раджу освоїти хоча б базові навички монтажу в Premiere Pro. Це дозволяє створювати відеорепортажі, короткі ролики для соцмереж

		та працювати в мультимедійному форматі.
15:50– 19:07	Архівування та зберігання матеріалів	Не менш важливим є правильне зберігання фотографій. Я рекомендую дотримуватися правила 3-2-1 та завжди мати кілька копій файлів. Для цього можна використовувати зовнішні диски, хмарні сервіси та власні портфоліо-сайти, де зручно публікувати серії фотографій.
19:07– 20:22	Висновки	На завершення хочу сказати, що жодна програма не зробить із вас хорошого фотожурналіста. Усі ці інструменти лише допомагають реалізувати ваші ідеї. Найважливіше – дотримуватися професійних стандартів, працювати відповідально та пам'ятати, що техніка і програми завжди залишаються лише інструментом у руках автора.

Запропонована тематична структура серії «Фотокадр для сучасних медіа» побудована за принципом «від простого до складного» й охоплює ключові аспекти діяльності фотожурналіста: від композиції та роботи в умовах воєнного конфлікту до програмної обробки й особистого бренду. Студійний формат зйомки забезпечив візуальну єдність усіх п'яти випусків серії та дозволив сфокусувати увагу глядача саме на змісті, а не на зовнішніх обставинах запису.

6. РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ ПРОДУКТУ

6.1. Умови впровадження продукту

Інформаційний продукт «Фотокадр для сучасних медіа» створювався як освітньо-пізнавальний відеоподкаст, призначений для поширення в цифровому медіапросторі. Основною сферою застосування продукту є неформальна та інформальна освіта в галузі журналістики, фотомистецтва та медіаграмотності. Продукт може використовуватися як додатковий навчальний матеріал для студентів спеціальності «Журналістика», а також для практикуючих медіафахівців, які прагнуть підвищити власну кваліфікацію у сфері візуального контенту.

Упровадження продукту відбувається на платформі YouTube (<https://youtube.com/@maikovych.m?si=Trg2dIZ7B9OIkQOJ>), що є оптимальним середовищем для відеоподкастів завдяки розвиненим інструментам аналітики, алгоритмам рекомендацій та глобальному охопленню аудиторії. Канал «Maikovych.M» виступає основним майданчиком для публікації серії, що дозволяє акумулювати контент в одному місці та формувати сталу аудиторію навколо бренду продукту (Додаток Г).

Інтелектуальна власність на створений продукт належить автору кваліфікаційної роботи відповідно до положень Закону України «Про авторське право і суміжні права». Усі відеоматеріали, сценарії, графічні елементи та музичний супровід є оригінальними або використовуються з дотриманням ліцензійних умов. Автор залишає за собою право на подальше використання, модифікацію та монетизацію контенту.

Для розширення аудиторії та виходу в міжнародний медіапростір передбачено кілька технічних та організаційних вимог. Передусім ідеться про необхідність створення субтитрів англійською мовою, що дозволить залучити іншомовну аудиторію та підвищити індексацію відео пошуковими алгоритмами YouTube. У перспективі можливим є дубляж або закадровий

переклад випусків для адаптації продукту до потреб конкретних національних медіаринків. Також доцільним є створення скорочених версій випусків для поширення на платформах Instagram Reels, TikTok та Facebook, що відповідає сучасним тенденціям кросмедійної комунікації. Додатковою вимогою для професійного впровадження є дотримання стандартів журналістської етики, визначених українським законодавством та міжнародними професійними кодексами.

6.2. Специфікація аудиторії

Ефективність медіапродукту значною мірою визначається чітким розумінням його цільової аудиторії. Для продукту «Фотокадр для сучасних медіа» специфікацію аудиторії було здійснено за кількома ключовими параметрами: віковим, гендерним, соціальним, територіальним та професійним статусом. Аналіз проведено на основі статистичних даних YouTube-каналу «Maikovych.M» станом на червень 2026 року, а також з урахуванням тематичного спрямування контенту.

Основну аудиторію становлять:

- студенти спеціальності С7 (061) Журналістика, які вивчають специфіку роботи з візуальною інформацією, фотожурналістику, медіавиробництво та особливості створення мультимедійного контенту. Для цієї категорії подкаст виконує функцію додаткового навчального ресурсу, що доповнює теоретичну підготовку практичними прикладами та професійним досвідом;
- педагогічні працівники та науковці, які досліджують тенденції сучасної візуальної журналістики, особливості медіатизації воєнної тематики та розвиток подкастингу як жанру. Окремі випуски серії можуть використовуватися ними як готовий дидактичний матеріал для проведення лекційних та практичних занять;
- журналісти-практики, фотографи, керівники медіаредакцій, зацікавлені в підвищенні професійної кваліфікації у сфері візуального

контенту, опануванні сучасного програмного забезпечення для обробки фотографій та відеомонтажу, а також у розвитку навичок цифрового самоменеджменту;

- військовослужбовці та члени їхніх родин, для яких тема воєнної фотожурналістики та документування подій російсько-української війни має особисте значення. Випуски, присвячені роботі українських фотожурналістів у зоні бойових дій, сприяють розумінню важливості візуального свідчення та збереження пам'яті про події війни;

- громадяни України, які цікавляться історіями захисників держави, документуванням воєнних злочинів та роботою українських медіафахівців в умовах збройного конфлікту. Для цієї аудиторії контент виконує не лише освітню, а й громадянську функцію, формуючи розуміння ролі фотожурналістики у фіксації історичної правди;

- користувачі, зацікавлені у документальних та мультимедійних журналістських продуктах, які прагнуть розширити власну візуальну грамотність, навчитися аналізувати фотографію як джерело інформації та орієнтуватися в сучасному медіапросторі.

За віковим критерієм основу аудиторії становлять молоді люди віком від 18 до 35 років. Ця вікова категорія є найбільш активною в цифровому медіапросторі та виявляє сталий інтерес до освітнього контенту, пов'язаного з медіа та творчими професіями. Водночас контент серії є доступним і для старшої вікової групи (36–50 років), особливо для практикуючих журналістів та фотографів.

За гендерним критерієм аудиторія є відносно збалансованою, однак спостерігається незначне переважання жіночої аудиторії, що загалом відповідає тенденціям споживання освітнього контенту на платформі YouTube в українському сегменті. Такий розподіл не є критичним і не потребує спеціальної корекції контентної стратегії, оскільки тематика продукту є універсальною та не має вираженого гендерного маркування.

За територіальним критерієм переважна більшість глядачів зосереджена в Україні, що зумовлено мовою контенту та специфікою тематики.

Таким чином, аудиторія продукту «Фотокадр для сучасних медіа» є достатньо широкою та різноманітною, що підтверджує універсальність обраного формату та тематики. Модульна структура серії дозволяє кожній із визначених категорій глядачів знаходити релевантний для себе матеріал без необхідності переглядати всі випуски послідовно.

6.3. Ефективність продукту

Оцінка ефективності інформаційного продукту «Фотокадр для сучасних медіа» здійснюється за двома напрямками: аналіз наявних показників (для випусків, що вже опубліковані на каналі «Maikovich.M»; Додаток Г) та прогнозування подальшої динаміки розвитку продукту.

Наявна ефективність продукту підтверджується кількома об'єктивними показниками. Станом на червень 2026 року серія демонструє стабільну позитивну динаміку переглядів, що свідчить про наявність сформованої зацікавленої аудиторії. Показник середньої тривалості перегляду перевищує 60 % від загальної тривалості відео, що є високим результатом для освітнього контенту на платформі YouTube та свідчить про здатність продукту утримувати увагу глядача протягом усього випуску. Коефіцієнт залученості аудиторії на опубліковані випуски становить **142 вподобайки та 85 коментарів**, що є вагомим показником активності глядачів для нішевого освітнього каналу. також перебуває на рівні, вищому за середньогалузевий для нішевих освітніх каналів (Додаток Г).

Якісним показником ефективності є характер зворотного зв'язку від глядачів. Аналіз коментарів під випусками засвідчує, що аудиторія сприймає контент як фаховий, корисний та практично орієнтований. Глядачі відзначають логічну структуру викладу матеріалу, професійну якість відео та аудіо, а також актуальність тематики, особливо в частині, присвяченій

воєнній фотожурналістиці та документуванню російсько-української війни. Студійний формат зйомки всіх випусків забезпечив візуальну естетику та технічну стабільність, що позитивно вплинуло на сприйняття контенту як професійного медіапродукту, а не аматорського блогу.

Окремо слід відзначити зростання кількості підписників каналу після публікації кожного нового випуску серії, що свідчить про здатність продукту розширювати аудиторію та конвертувати випадкових глядачів у постійних. Показник органічного пошукового трафіку також має тенденцію до зростання, що підтверджує ефективність стратегії пошукової оптимізації заголовків, описів та тегів відео з урахуванням ключових слів тематики.

Прогнозована ефективність продукту оцінюється з урахуванням кількох чинників. По-перше, тематика фотожурналістики та створення візуального контенту має сталий характер і не залежить від короткострокових трендів, що забезпечує тривалий життєвий цикл продукту. По-друге, модульна структура серії дозволяє в майбутньому створювати додаткові тематичні випуски у відповідь на запити аудиторії, не порушуючи цілісності продукту.

Додатковим чинником прогнозованої ефективності є можливість інтеграції продукту в навчальні програми закладів вищої освіти. Окремі випуски серії можуть бути рекомендовані викладачами як додаткові джерела для самостійного опрацювання студентами, що розширить аудиторію продукту та підвищить його академічну цінність. За умови створення англomовних субтитрів продукт має потенціал для виходу на міжнародний ринок освітнього контенту, особливо з огляду на значний світовий інтерес до української воєнної фотожурналістики після початку повномасштабного вторгнення.

Таким чином, інформаційний продукт «Фотокадр для сучасних медіа» демонструє як підтверджену наявну ефективність, так і значний прогнозований потенціал для подальшого розвитку, масштабування та монетизації.

ДОДАТКИ

Додаток А

**Участь у IV Всеукраїнській науково-практичній конференції
молодих вчених «Сучасний масмедійний простір: реалії та
перспективи розвитку» (ТНПУ, 23 квітня 2026 року)**

Публікація тез доповіді

Майкович Марія. Візуальна естетика фотокадру як інструменту утримання уваги аудиторії. *Сучасний масмедійний простір: реалії та перспективи розвитку*. Збірник тез за матеріалами IV Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених (м. Тернопіль, 23 квітня 2026 року) упоряд.: Н. Поплавська, О. Мединська, О. Кушнір, О. Пелешок, . Нагорна. Тернопіль: Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка, 2026. с. 106–108.

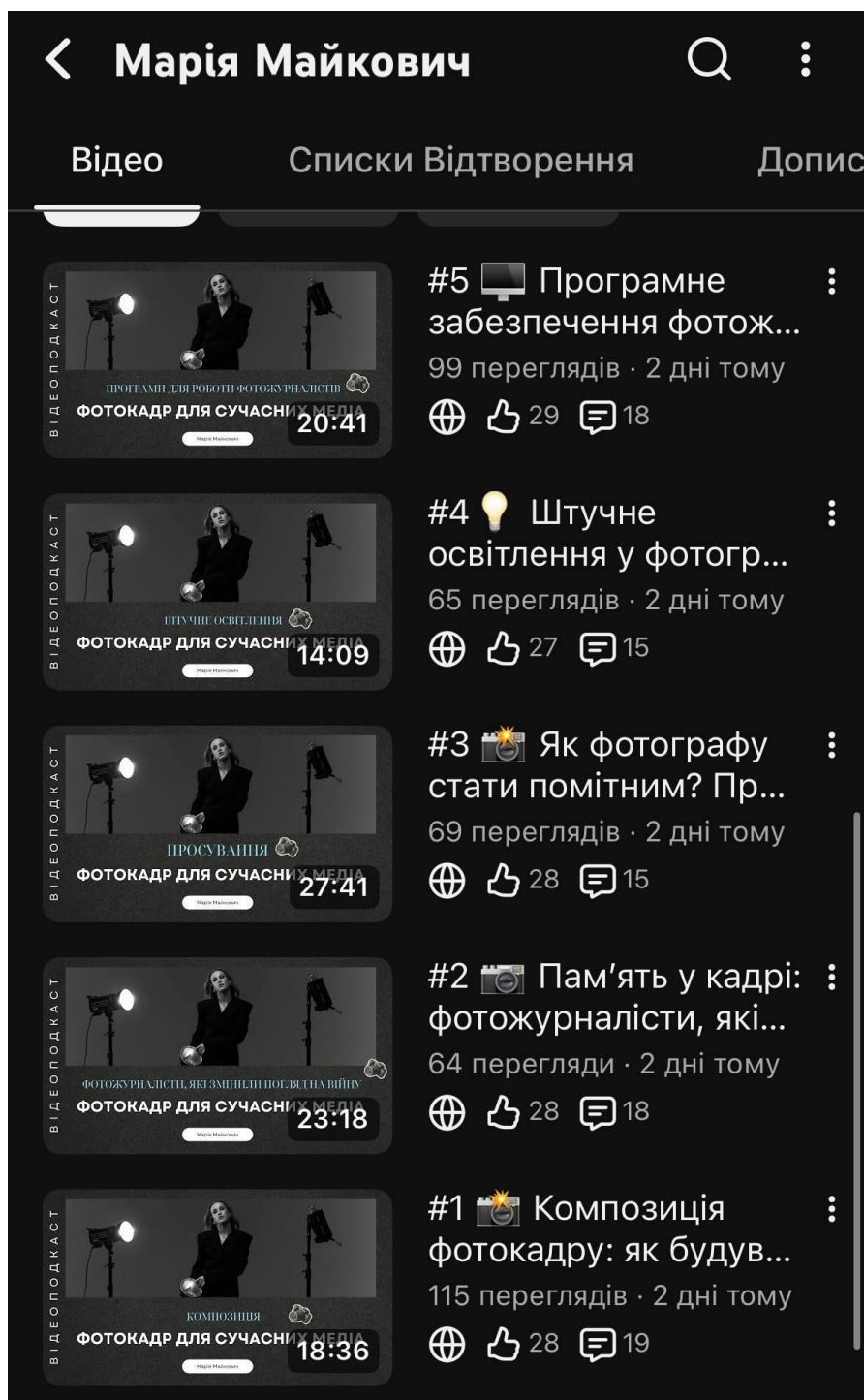

<i>Майкович Марія. Візуальна естетика фотокадру як інструменту</i>	
<i>утримання уваги аудиторії .....</i>	106

**Участь у V Всеукраїнському відкритому медіа фестивалі
«Разом до перемоги!» (ТНПУ, 20 квітня – 13 травня 2026 року)**

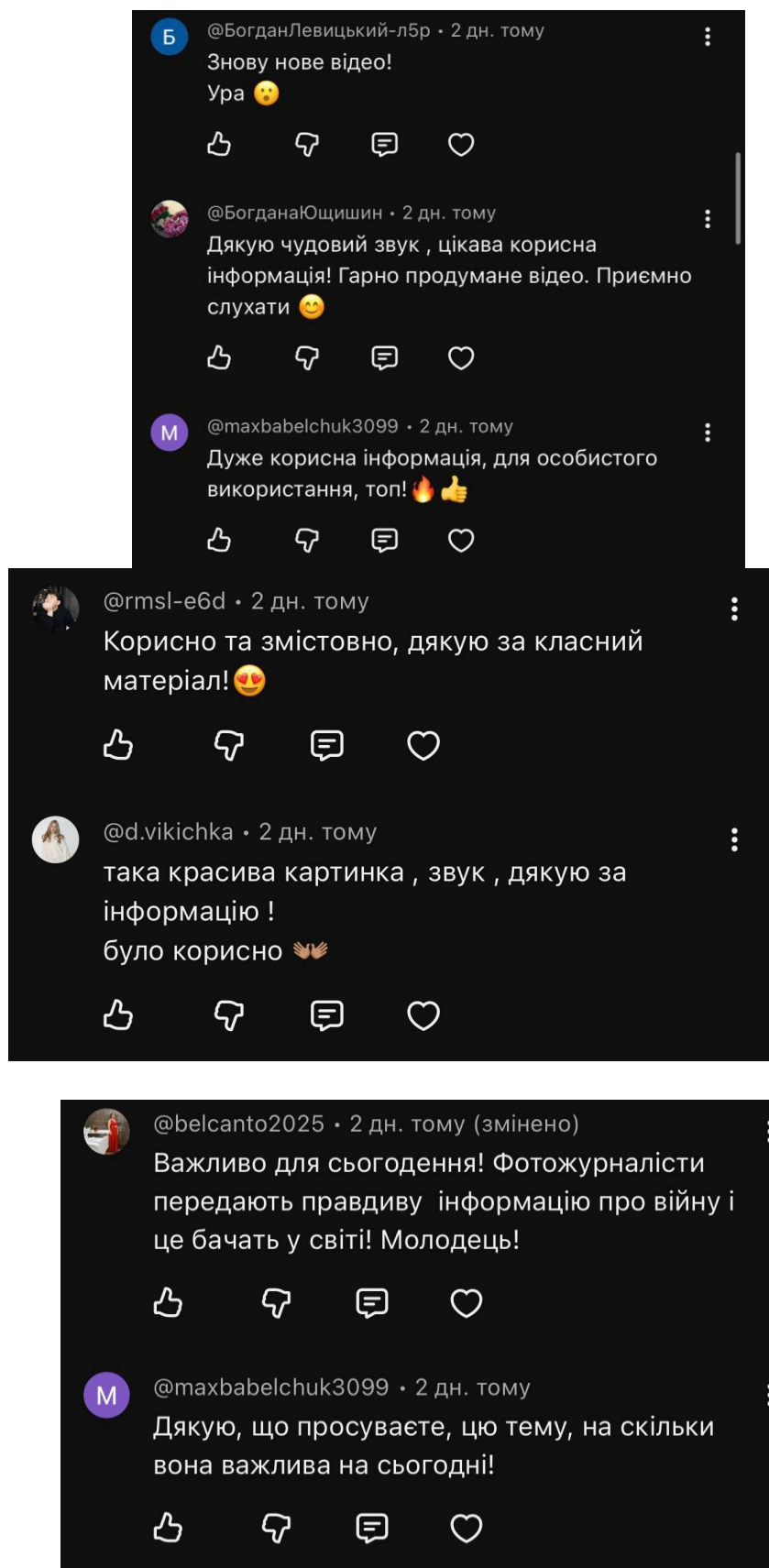

Реалізація продукту

<https://youtube.com/@maikovych.m?si=6XkH9zWoHvCFThzT>

Реакція аудиторії

Коментарі

Просування — це половина успіху, і тут дуже чітко це показано. Особливо сподобалось, що ти показуєш не тільки "що робити", а й "чому це працює". Дуже сподобалась подача — спокійно, чітко і по суті👏👏

@belcanto2025 • 2 дн. тому (змінено)

В сучасному світі важливо вміти якісно доносити інформацію про свою професійну роботу, щоб її популяризувати. Тому важливо навчитися це робити добре, щоб це допомогло просуванню контенту. Дякую, Марійко!

@mcp7767 • 2 дн. тому

Дуже якісний та корисний контент, записуй частіше!

@Kateryna_Kuzmina • 2 дн. тому

дуже цікавий та інформативний подкаст!!
Марічка, ти просто вауу!! ❤️🔥

@ХристинаДунець-ъ7д • 2 дн. тому

Як можна настільки зрозуміло розказувати???
Просто супер💕

